

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-10- 18 S

СИЛАБУС	Колективна пам'ять та історія	
SYLLABUS	Collective memory and history	
Шифр за ОП	БК 2.2	
Code in Degree Programme		
Освітній рівень	магістерський (другий)	
Level of Education	Master's (second)	
Галузь знань	01	Освіта/Педагогіка
Field of Knowledge		Education/Pedagogy
Спеціальність	011	Освітні, педагогічні науки,
Field of Study		Educational, pedagogical sciences
Освітня програма	Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю	
Degree Programme	Social and educational work with children and youth	

РІВНЕ - 2024

Силабус навчальної дисципліни «Колективна пам'ять та історія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього ступеня, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-професійної програми «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю» Рівне. НУВГП. 2024. стор. 15

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/20992>

Розробники силабусу: Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент каф суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 02 вересня 2024 року

В.О. Завідувача кафедри суспільних дисциплін: Сокаль В. А.– кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Керівник освітньої програми : Сокаль Валентина Анатоліївна– кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ

Протокол № 1 від 24 вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професор

версія силабусу - публікується вперше.

.

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Колективна пам'ять та історія

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Рік навчання, семестр	1/2
Кількість кредитів	4,5
Лекції:	20 годин
Семінарські заняття:	26 годин
Самостійна робота:	89 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗОБНИКА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент кафедри суспільних дисциплін

Вікіситет

wiki.nuwm.edu.ua/index.php/

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-2865-2839>

t.ie.shevchuk@nuwm.edu.ua

Як комунікувати

тел. 0973347899

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ
МЕТА ТА ЗАВАННЯ**

Метою вивчення дисципліни є: познайомити студентів з основними підходами, що склалися в гуманітарних науках, стосовно колективної пам'яті. Розвинути у студентів навички критичного аналізу сприйняття людьми минулого; аналізу застосування поняття «пам'яті» та особливості їх формування, щодо ролі минулого в сучасних соціальних та політичних процесах.

Основні завдання дисципліни: полягають у визначенні основних тенденцій становлення та розвитку, пам'яттєвого дискурсу, «студій пам'яті», охарактеризувати їх особливості в Україні та визначити перспективи їх розвитку в контексті сучасних міждисциплінарних досліджень.

Студенти мають знати:

- головні поняття, необхідні для міждисциплінарного тлумачення категорії пам'яті у світовій гуманітарній традиції;
- напрями досліджень та поняття студій пам'яті;
- проблематику в дослідженнях, що стосуються феномену пам'яті;
- характерні особливості функціонування пам'яті як теоретичного концепту, ідеологічної норми, культурної звички та щоденної практики у архаїчних, традиційних та постмодерних суспільствах;
- умови функціонування культурної, комунікативної, історичної та інших типів пам'яті у суспільстві, механізми її підтримування, замовчування, фальшування, деконструкції;

Студенти мають вміти:

- розрізняти та співставляти ключові поняття; інтерпретувати та застосовувати їх в дослідженні людської життєдіяльності в конкретно-наукових досягненнях;
- ідентифікувати історичні проблеми студій пам'яті із філософськими вченнями, співвідносити їх з певними етапами розвитку;
- аналізувати специфічні особливості індивідуальної та колективної пам'яті під впливом глобалізаційних викликів та соціально-ідейних змін у XX-XXI ст.;
- прослідкувати взаємозв'язки пам'яті зі складовими людського буття;
- орієнтуватися у принципах наративного та дискурсивного розуміння пам'яті в історичній ретроспективі та сьогоденні.

Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

Розміщення на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=6735>

Передумови вивчення (місце освітнього компоненту

в структурно-логічній схемі)

Повноцінне засвоєння дисципліни базується на міждисциплінарних зв'язках з раніше вивченими дисциплінами: Управління соціально-виховними процесами; Педагогіка та психологія вищої школи; Актуальні проблеми соціально-виховної роботи та ін. Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни використовуються студентами при проходженні виробничої педагогічної практики та при організації виховної роботи як в класі та школі так і в позашкільних закладах.

Компетентності

Інтегральна компетентність: на основі засвоєних знань, умінь і навичок із дисципліни «Коллективна пам'ять та історія» здатність вирішувати проблеми, задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та / або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти / педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК11. Здатність долучитися до роботи педагогічного колективу, організації, установи, військової частини, територіальної громади щодо організації соціально-виховної та волонтерської роботи дітьми та молоддю.

Програмні результати навчання

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дисципліну є:

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/ педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх / педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

РН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

РН12. Визначати актуальні та перспективні напрямки соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю на регіональному та територіальному рівнях, використовуючи вітчизняний та зарубіжний досвід.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Загальна кількість годин – 135

(в т.ч. лекції – 20, семінарські заняття – 26, самостійна робота – 89)

Змістовний модуль 1. ЗАХІДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛЕКТИВНОЇ ПАМ'ЯТІ У СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУКАХ

Тема 1. Концептуальні засади аналізу пам'яті. Як індивіди / спільноти пам'ятають і репрезентують своє минуле.

1. Співвіднесеність індивідуальних та колективних уявлень про минуле
2. Проблема взаємовідносин індивідуальної та колективної «пам'яті». К-сть годин:
3. Усна історія і дослідження особистих спогадів, біографічний метод (Ф. лекції – 2
Шюце, Г. Розенталь). семінари – 2
4. Співвідношення родинної історії та індивідуальних життєвих стратегій у контексті адаптації до змін політико-ідеологічної підсистеми суспільства*

(РН 03, РН 06, РН 11, РН 12).

*питання, які виносяться на самостійне вивчення

Тема 2. Особливості поняття «пам'ять» в рамках різних концепцій.

1. Ставлення до минулого: теорія та методологія аналізу:

- Хальбвакс та ідея колективної (соціальної) пам'яті;
- Нора: парадигма історії, парадигма пам'яті, моделі часу та їх відображення у соціокультурному просторі;
- Луєнталь про присвоєння минулого;
- Рікьор: робота пам'яті, забуття;
- Критика понять «колективна пам'ять» (І. Савельєва, А. Полетаєв) і «колективна травма» / «травматичний досвід» (А. Руткевич).

лекції – 4

семінари – 4

2. Особливості антропологічних підходів до вивчення «пам'яті» (М. Салінз).

3. Концепція «les Lieux de Mémoire» і її критика (Т. Джадт)

(РН 03, РН 06, РН 09).

Тема 3. Ставлення до минулого в контексті соціології знання.

1. Минуле, смерть, знак*.

2. Символи минулого, символічна боротьба та соціальний простір*

3. Ставлення до минулого як сприйняття крізь символи минулого.

лекції – 2

4. Співвідношення понять пам'ять та історія;

семінари – 2

5. Колективна пам'ять та соціальна пам'ять:

6. Історична пам'ять, історична свідомість та історія.

(РН 03, РН 06, РН 11, РН 12)

Тема 4. Студії пам'яті в сучасному науковому дискурсі

1. Особливості студій пам'яті в сучасному гуманітарному дискурсі.
2. Проблеми та напрями дослідження. Студії пам'яті як напрям сучасних досліджень.
3. Історія студій пам'яті.
4. Феномен пам'яті в постколоніальних та посттоталітарних дослідженнях* .
5. Мнемонічні практики в контексті формування пам'яті як вмістилища спогадів
6. Спогад як структурний елемент пам'яті.
7. Запам'ятовування. Забування. Витіснення спогадів. Фальшування спогадів.

лекції – 2

семінари – 2

(РН 03, РН 06, РН 11, РН 12)

Змістовний модуль 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТІ У ВІТЧИЗНЯНОМУ НАУКОВОМУ ТА ПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ

Тема 5. «Історична пам'ять» і «політика пам'яті»

1. Інституції, які контролюють «пам'ять», інструменти і механізми контролю, експертні співтовариства.
2. Соціальна пам'ять (коммеморація) та політико-ідеологічні трансформації
3. Використання минулого: аналіз символічної боротьби навколо образів минулого.
4. Пам'ять про трагічний історичний досвід: право чи обов'язок (не) мовчати* .
5. Роль місць (конструювання) соціальної пам'яті (музеї, монументи, цвинтарі, коммеморативні ритуали тощо) у формуванні ідентичності на різних етапах соціалізації особистості (РН 09, РН 11, РН 12)

лекції – 4

семінари – 4

Тема 6. Феномен колективної та культурної пам'яті

1. Історична та колективна пам'ять.
2. Сакралізація колективної пам'яті.
3. Місця пам'яті.
4. Роль колективної пам'яті в релігійній практиці* лекції – 2
5. Феномен культурної пам'яті Особливості функціонування культурної пам'яті. семінари – 2
6. Об'єкти культурної пам'яті.
7. Досвід в структурі культурної пам'яті. Релігійний вимір культурної пам'яті*

(РН 03, РН06 , РН 09, РН 12)

Тема 7. Історична травма та колективна пам'ять

1. Поняття травматичного минулого. Травма та трагедія.
2. Трагічні події як фактор трансформації колективної пам'яті.
3. Соціальні катастрофи ХХ ст. (геноциди, депортації, репресії) та їх місце в колективній пам'яті.
4. Культура пам'ятання
5. Коштованія та політика пам'яті. лекції – 2
6. Релігії про збереження пам'яті та пам'ятання*. семінари – 2
7. Релігійні традиції в культурі пам'ятання*. лекції – 2

(РН 03, РН 06, РН 09, РН 11)

семінари – 2

Тема 8. Способи коштованія в сучасному світі

1. Просторові проекції конфліктів пам'ятей і примирення.
2. Літературні прояви просторів пам'яті*.
3. Маркування місць пам'яті та ритуалізація простору.
4. Традиція і новація в коштованія

(РН 03, РН 06, РН 11, РН 12)

Всього лекцій

Теми семінарських занять

20 год.

Тема 1. Як індивіди/спільноти пам'ятають і репрезентують своє минуле.

1. Співвіднесеність індивідуальних та колективних уявлень про минуле
2. Проблема взаємовідносин індивідуальної та колективної «пам'яті».
3. Усна історія і дослідження особистих спогадів, біографічний метод (Ф. Шюце, Г. Розенталь). 2 год.
4. Співвідношення родинної історії та індивідуальних життєвих стратегій у контексті адаптації до змін політико-ідеологічної підсистеми суспільства.

Тема 2. Особливості поняття «пам'ять» в рамках різних концепцій. 4 год.

1. Ставлення до минулого: теорія та методологія аналізу: 4 год.
  - Хальбвакс та ідея колективної (соціальної) пам'яті; 2 год.
  - Нора: парадигма історії, парадигма пам'яті, моделі часу та їх відображення у соціокультурному просторі; 2 год.
  - Луенталь про присвоєння минулого; 4 год.
  - Рікбор: робота пам'яті, забуття; 4 год.
  - Критика понять «колективна пам'ять» (І. Савельєва, А. Полетаєв) і «колективна травма» / «травматичний досвід» (А. Руткевич). 4 год.
2. Особливості антропологічних підходів до вивчення «пам'яті» (М. Салінз). 26 год.
3. Концепція «les Lieux de Mémoire» і її критика (Т. Джадт).

Тема 3.

4. Культурна та комунікативна пам'ять Я. Ассмана,
5. Пам'ять суспільства П. Коннертона
6. Теорія пам'яті в роботах Дж. Тоша і Й. Рюзена

7. Елітарний (професійно-історичний) vs народний (популярно-історичний) погляди на минуле та «перекручувальна природа» популярного історичного знання в концепції пам'яті Дж. Тоша.

8. Типи кризи історичної пам'яті в роботах Й. Рюзена.

Тема 4. Ставлення до минулого в контексті соціології знання.

1. Ставлення до минулого як сприйняття крізь символи минулого.
2. Співвідношення понять пам'ять та історія;
3. Колективна пам'ять та соціальна пам'ять;
4. Історична пам'ять, історична свідомість та історія.

Тема 5. Студії пам'яті в сучасному науковому дискурсі

1. Особливості студій пам'яті в сучасному гуманітарному дискурсі.
2. Проблеми та напрями дослідження. Студії пам'яті як напрям сучасних досліджень.
3. Історія студій пам'яті.
4. Феномен пам'яті в постколоніальних та посттоталітарних дослідженнях.

Тема 6. Мнемонічні практики в контексті формування пам'яті як вмістилища спогадів

1. Спогад як структурний елемент пам'яті.
2. Запам'ятовування. Забування.
3. Витіснення спогадів. Фальшування спогадів.

Тема 7. Пам'ять про трагічний історичний досвід: право чи обов'язок (не) мовчати.

1. Роль місць (конструювання) соціальної пам'яті (музеї, монументи, цвинтарі, коммеморативні ритуали тощо) у формуванні ідентичності на різних етапах соціалізації особистості.
2. Поняття травматичного минулого. Травма та трагедія.
3. Трагічні події як фактор трансформації колективної пам'яті.
4. Соціальні катастрофи ХХ ст. (геноциди, депортації, репресії) та їх місце в колективній пам'яті.
5. Радянське минуле. Сприйняття минулого: порівняння українського та російського суспільств.

Тема 8. Культура пам'ятання

1. Комеморація та політика пам'яті.
2. Релігії про збереження пам'яті та пам'ятання.
3. Релігійні традиції в культурі пам'ятання.
4. Релігія та переживання травматичного минулого.
5. Меморіальне законодавство: зарубіжний та вітчизняний вимір.

Всього семінарських занять

Форми та методи навчання

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі форми занять:

- лекційні заняття (у формі діалогу, з елементами проблемності, набуття теоретичних знань та їх систематизація, візуалізація лекцій (Power Point презентації));
- семінарські заняття (проводяться із застосуванням плакатів, карт, застосуванням ПЕОМ і відповідних програм тощо);
- самостійна робота (освоєння і поглиблене вивчення теоретичного матеріалу, формування soft skills);
- консультація (застосування теоретичних положень до розв'язання практичних завдань та проблемних ситуацій);

Під час вивчення дисципліни застосовуються ефективні методи навчання шляхом візуалізації лекцій (Power Point презентації), обговорення проблемних питань, командна робота, мозковий штурм.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для проведення лекційних занять застосовується мультимедійний проектор, опорні схеми лекцій, для семінарських занять – таблиці, схеми та історичні карти.

Порядок та критерії оцінювання програмних результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силабусом навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати історичні процеси та явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач і аналізі історичного періоду;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Для досягнення поставлених результатів навчання здобувачам вищої освіти потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати реферат, здати модульні контролі знань.

Розподіл балів

Вид заняття

	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
Семінарські заняття	10x5б.=50 б.
Реферат	10 б.
Всього поточна складова оцінювання:	60 б.
2. Модульна складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	20 б.
2.2. Модульний контроль №2	20 б.
Всього модульна складова оцінювання:	40 б.
Разом:	100 б.

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

* наводиться для усіх модульних контролів

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач вищої освіти може долучитися до виконання науково-дослідних досліджень, які визначаються програмними компонентами освітньої програми або фаховим спрямуванням випускової кафедри, зокрема, у конференціях, олімпіадах та інших заходах, висвітлювати наукові результати в курсових проектах (роботах), публікаціях, зокрема у «Студентському віснику НУВГП». За виконання наукових досліджень студент протягом семестру може отримати до 10 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історична пам'ять і тоталітаризм: досвід Центрально-Східної Європи. Харків, 2009. Вип. 13–14.
2. Волянюк О. Я. Memory studies у категоріях: пошук канонічних моделей та міждисциплінарних новацій // Національна та історична пам'ять: Зб. наук. праць. Вип. 3. 2012.
3. Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів / кер. авт. кол. А. М. Киридон. К.: ДП “НВЦ “Пріоритети”, 2013.
4. Кісь Н. Пам'ять та ідентичність українських греко-католиків. Про джерела історичної політики УГКЦ. Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2018. Львів. 184 с.
5. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. К.: ТОВ «Вид-во “Кліо”», 2014. 272 с.

Допоміжна

1. Репніна Л. Пам'ять і знання про минуле в структурі ідентичності / Лариса Репніна // Діалог з часом / під ред. Л. Репніної, М. Петрової. Мик. : Вид-во ЛКІ, 2007. Вип. 21 : Історичні міфи та етнонаціональна ідентичність. С. 5–21.
2. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман ; пер. з нім. К. : Ніка-Центр, 2012. 440 с.
3. Шацька Б. Минуле – пам'ять – міт / Б. Шацька. Чернівці: Книги-XXI, 2011. 247 с.
4. Нора П. Всесвітнє торжество пам'яті [Електронний ресурс] / П'єр Нора // Недоторканий запас. – 2007. – № 2–3 (40– 41). – Режим доступу : <http://magazines.nz/2005/2/nora22.html>
5. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. К.: Ніка-Центр, 2013. 183 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75)/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://nuwm.edu.ua/naukovabiblioteka>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних (м'яких) навичок

Навички цифрової грамотності, критичне мислення, уміння розв'язувати проблеми, здатність до саморозвитку, цікавість до знань, бажання і мотивації їх отримувати, командна робота.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>, за яким і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем.

Правила академічної доброчесності

Всі здобувачі, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці, що регламентовано Кодексом честі студента у НУВГП (<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>) За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП – <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo/dokumenty>.

Вимоги до відвідування

Лекції і семінарські заняття проводяться у режимі офлайн або онлайн за допомогою Google Meet. Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

Консультації проводяться у режимі онлайн за допомогою Google Meet або Viber у домовлений час зі студентами. Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни. У випадку пропуску заняття (лікарняні, мобільність тощо). відпрацювати можна самостійно і під час консультацій, надавши викладачу реферат лекції чи звіт практичного заняття після самостійного вивчення пропущеного заняття за матеріалами на платформі MOODLE:

<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=6735>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням:

<http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>. Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні

Автор
Доцент СД

Тамара ШЕВЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1213
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100